

Jazzové orchestre východného bloku Na západ od rieky Moravy

U našich českých susedov pôsobia viaceré bigbandy, ktoré dlhodobo posúvajú koncertné a štúdiové produkcie zaujímavým smerom. Špecifický segment orchestrálnej jazzovej hudby má v Česku tradíciu už od druhej svetovej vojny (Orchester Gustava Bromu patrí medzi najstaršie bigbandy na svete) a nepretržite sa vyvíja. Tento rok obohatia scénu tri nové bigbandové albumy s originálnym autorským obsahom.

Erik ROTHENSTEIN

Mnoho českých hudobníkov mladšej a strednej generácie študovalo a pôsobilo v zahraničí. Po návrate domov sa im ich poznatky a skúsenosti podarilo prezentovať nielen na koncertných pódioch, ale delia sa o ne aj ako pedagógovia na tradičných i novovzniknutých školách s jazzovými odbormi. Ustanovizne ako Konzervatórium a Vyššia odborná škola Jaroslava Ježka, Hudobná a tanečná fakulta Akadémie múzických umení v Prahe alebo Janáčkova akadémia múzických umení v Brne umožňujú svojim poslucháčom študovať v rámci hlavného odboru i dôležité príbuzné predmety ako hudobná produkcia či kompozícia. Oficiálne inštitúcie takto produkujú jazzových hudobníkov, ktorí hudobne, ale aj organizačne spoluvytvárajú scénu, pozývajú zahraničných hostí a realizujú svoje orchestrálne predstavy. Na tomto žičlivom podhubí vznikli prednedávnom v dvoch českých metropolách, v Brne a v Prahe, tri relatívne nové bigbandy. Pôsobí v nich aj viacero slovenských hudobníkov, v jednom je dokonca kapelníkom slovenský trubkár. Orchestre sa chystajú tento rok predstaviť aktuálne projekty s pôvodnými kompozíciami a vydať ich na CD albumoch.

Cotatcha Orchestra

Brniansky bigband Cotatcha Orchestra pod vedením **Jiřího Kotaču** má za sebou šesťročnú existenciu. Orchester je postavený na bývalých

Concept Art Orchestra, Vánoce dospělých, Praha 2016 (foto: J. Tichý)

študentoch, ako i učiteľoch Katedry jazzovej interpretácie JAMU. Na začiatku v ňom pôsobil aj skúsený kontrabasista Vincenc Kummer, ktorý má za sebou bohatú medzinárodnú kariéru (spolupráce s Chetom Bakerom, Maynardom Fergusonom, Dizzym Gillespiem). Súčasným kontrabasistom je slovenský hudobník žijúci v Brne, Peter Korman a ďalším Slovákom v bigbande je bratislavský bastrombonista Michal Motýl. Odrasovým mostíkom orchestra bol klasický bigbandový repertoár prevzatý od Stana Kentona, Quincyho Jonesa,

Thada Jonesa či Charlesa Mingusa. Stavajúc na tomto základe začali neskôr interpretovať aj kompozície českých skladateľov: Miroslava Hloucala, Vincenca Kummera, Martina Konvičku, Jiřího Levíčka a Augustina Bernarda. Bigband spolupracuje aj so zahraničnými hu-

dobníkmi. S holandským trombonistom Iljom Reijngoudom absolvoval v novembri 2018 české turné (Olomouc, Polička, Brno), na ktorom spoločne predstavili jeho vlastné kompozície. Orchester každoročne realizuje aj niekoľko tematicky ladených programov, napr. vianočný koncert postavený na spracovaní českých barokových kolied so španielskou speváčkou Marou Vilasecovou, alebo program 120 rokov Duka Ellingtona so švajčiarskou speváčkou Géraldynou Schnyderovou. S bigbandom spolupracuje aj Český rozhlas, ktorý nahral a v budúcnosti

odvysiela niekoľko jeho koncertov. Orchester chystá vydanie svojho debutového albumu *Bigbandová elektronika* so špeciálnym projektom autorov Martina Konvičku, Jiřího Levička a Jiřího Kotaču. Cotatcha Orchestra síce pre pandémiu preložil štúdiový termín nahrávania, ale uskutočnil zaujímavú online nahrávku v čase korony – hudobníci zo svojich domovov nahrali a vrstvením pospájali singel s videom *A Very Old Lady Driving A Ferrari*. Album vyjde tento rok pod hlavičkou americkej spoločnosti Parma Recordings.

Concept Art Orchestra

Orchester vznikol pôvodne v poľských Katoviciach ako študentský bigband pri Hudobnej akadémii v spolupráci s dirigentom Edom Partykom. Ako študentka v ňom pôsobila aj mladá česká trubkárka a skladateľka **Štěpánka Balcarová**. V roku 2010 pozval Poľský inštitút v Prahe teleso na koncertné turné do Česka a nahrávku z jedného z koncertov vydal Český rozhlas pod názvom *Concept Art Orchestra Katowice* (Radioservis 2010). Český rozhlas projekt zaujal a o dva roky neskôr oslovil Partyku, aby zrealizoval ďalšiu nahrávku. Bigband bol zostavený už výlučne z českých hudobníkov a nahrali album spojený so samplami a elektronickou hudbou *Bigbandtronics – Six Movements of Sonification* (Radioservis 2012). V roku 2014 sa Štěpánka Balcarová rozhodla

šestky nájdeme na treťom albume orchestra s názvom *Concept Art Orchestra: The Prague Six* (Animal Music 2015, získal cenu Anděl), ale aj na poslednej vydané nahrávke *Vánoce dospělých* (Animal Music 2018), kde hostujú vokalisti Dan Bárta, Markéta Foukalová a Milan Cimfe. V najbližšom čase má orchester v pláne nahráť šesťdielnu suitu autorov Pražskej šestky *Země stoletá*. Cyklus skladieb mal premiéru v roku 2018 pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky.

Členom orchestra bol aj pražský saxofonista Rostislav Fraš, známy z pôsobenia v rôznych česko-slovenských bigbandoch a menších formáciách, ktorý po dlhodobých zdravotných problémoch predčasne zomrel v deň prvého koncertu nového orchestra. Bigband venoval jeho pamiatke čerstvo nahratý album, ktorý je momentálne vo fáze mixáže a postprodukcie. Frašovo miesto zastúpil americký saxofonista žijúci vo Viedni, Andy Middleton. Orchester pôsobí pod hlavičkou brnianskeho rozhlasu, ktorý mu poskytol priestory na skú-

Lukáš Oravec Orchestra, J. Bartoš a L. Oravec pri nahrávaní CD (foto: archív)

Š. Balcarová (foto: J. Thýn)

založiť v Česku vlastný bigband a po zistení, že zostava oslovených hudobníkov je z veľkej časti identická s obsadením na albume *Bigbandtronics*, sa rozhodla použiť už existujúci názov (v tom čase neaktívneho) Concept Art Orchestra. Balcarová bigband vedie, diriguje a píše preň aj vlastné kompozície. Cieľom je uvádzať diela súčasných českých skladateľov – repertoár obsahuje napríklad skladby takzvanej Pražskej šestky, ktorú tvoria: Martin Brunner, Jan Jirucha ml., Luboš Soukup, Vít Kříšťan či Tomáš Sýkora. Skladby Pražskej

Lukáš Oravec Orchestra

Najmladším bigbandom na českej scéne, venujúcim sa pôvodnej tvorbe, je orchester, ktorý vznikol na podnet slovenského trubkára žijúceho na Morave, **Lukáša Oravca**. Hudobníci sa začali stretávať a skúšať minulý rok. Väčšinu členov tvoria bývalí študenti JAMU a veľa z nich na tejto škole aj vyučuje. Zo slovenských hudobníkov bubeník Marián Ševčík, kontrabasista Peter Korman, klavirista Ľudovít Kotlár a trubkár Juraj Bartoš.

šanie a financoval aj nahranie albumu. Ako skladateľ a dirigent bol angažovaný hudobník ruského pôvodu **Pavel Klimashevsky**, ktorý bandleadra zaujal aranžmánmi pre Orchester Gustava Broma. Pre Lukáš Oravec Orchestra tvoria aj ďalší skúsení českí aranžéri ako Miroslav Hloucal, Luboš Soukup, poľský skladateľ Lukasz Rakalski a slovenský saxofonista Martin Uherek. Orchester okrem vydania albumu chystá koncerty a spoluprácu s brnianskym rozhlasom.

Pohľad na vývoj bigbandovej scény po rozpade Československa ukazuje, že českým jazzmanom sa na rozdiel od slovenských podarilo presadiť komplexnú jazzovú výučbu do školstva a pokračovať v dlhej jazzovej orchestrálnnej tradícii. Spolupracujú s Českým rozhlasom a ďalšími inštitúciami a realizujú zaujímavé projekty. V spolupráci s Concept Art Orchestra sa v Česku každoročne organizuje skladateľská súťaž Karla Krautgartnera, zameraná na jazzové kompozície pre bigbandy. Porotou vybrané skladby sú interpretované CAO, nahrávané Českým rozhlasom a uložené do jeho archívu.

Ak bude ďalšie uvoľňovanie opatrení v súvislosti s epidémiou nového koronavírusu pokračovať podľa plánov, v priebehu druhej polovice roka sa fanúšikovia jazzovej orchestrálnnej hudby môžu tešiť na nové albumy spomínanej trojice mladých bigbandov s kompozíciami českých, ale i zahraničných autorov. ✕